

THỰC TRẠNG SỬ DỤNG CHATGPT TRONG LUYỆN NÓI TIẾNG ANH CỦA SINH VIÊN NĂM THỨ NHẤT TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

CHU THỊ KIM NGÂN

Khoa Ngoại ngữ Kinh tế - Đại học Kinh tế Quốc dân

Faculty of Foreign Languages for Economics, National Economics University

Ngày nhận bài: 2/6/2026

Ngày sửa chữa bài: 19/6/2026

Ngày duyệt đăng: 6/7/2026

Tóm tắt:

Nghiên cứu nhằm đánh giá thực trạng sử dụng ChatGPT trong quá trình luyện nói tiếng Anh của sinh viên năm thứ nhất hệ Chất lượng cao tại Đại học Kinh tế Quốc dân. Kết quả nghiên cứu cho thấy, ChatGPT đã trở thành một công cụ hỗ trợ học tập được sử dụng thường xuyên trong nhóm sinh viên khảo sát. Phần lớn sinh viên sử dụng ChatGPT để luyện hội thoại, mở rộng vốn từ, cải thiện khả năng diễn đạt và chuẩn bị cho các bài thi nói tiếng Anh. Sinh viên đánh giá ChatGPT có tác động tích cực đến việc nâng cao sự tự tin khi giao tiếp, tăng động lực học tập và phát triển năng lực tự học. Tuy nhiên, nghiên cứu cũng chỉ ra một số hạn chế như khả năng hỗ trợ phát âm còn chưa hiệu quả, chất lượng phản hồi phụ thuộc vào cách xây dựng câu lệnh (prompt) và sự thiếu hiểu biết về cách khai thác tối ưu các tính năng của ChatGPT.

Từ khóa: ChatGPT, trí tuệ nhân tạo, AI tạo sinh, kỹ năng nói tiếng Anh; Đại học Kinh tế Quốc dân

Current use of ChatGPT in English speaking practice among first-year students at National Economics University

Abstract:

The rapid development of generative artificial intelligence is significantly changing foreign-language teaching and learning, particularly English speaking practice. This study evaluates the use of ChatGPT among first-year students in the Advanced Educational Program at National Economics University. The findings show that ChatGPT has become a frequently used learning-support tool. Most students use it to practice conversations, expand their vocabulary, improve fluency and expression, and prepare for English speaking examinations. Students report that ChatGPT helps strengthen communication confidence, learning motivation, and learner autonomy. However, its support for pronunciation remains limited, response quality depends substantially on prompt design, and many students lack sufficient knowledge to use its features effectively. The findings highlight the need for guidance on prompt construction and the appropriate use of ChatGPT in speaking practice.

Keywords: ChatGPT, artificial intelligence, generative artificial intelligence, prompts, English speaking skills, first-year students, National Economics University

1. Đặt vấn đề

Sự phát triển của trí tuệ nhân tạo tạo sinh (Generative Artificial Intelligence - GenAI), đặc biệt là ChatGPT, đang mở ra những bước thay đổi trong dạy và học ngoại ngữ. Với khả năng tạo hội thoại, cung cấp phản hồi tức thời và hỗ trợ học tập cá nhân hóa, ChatGPT được nhiều sinh viên sử dụng như một công cụ hỗ trợ luyện nói tiếng Anh ngoài giờ học.

Đối với sinh viên Việt Nam, kỹ năng nói vẫn là một trong những kỹ năng còn nhiều hạn chế do thiếu môi trường thực hành, tâm lý e ngại giao tiếp và thời lượng luyện tập trên lớp không nhiều. Trong bối cảnh đó, ChatGPT được kỳ vọng sẽ góp phần tăng cơ hội thực hành, nâng cao khả năng giao tiếp và phát triển năng lực tự học. Xuất phát từ thực tiễn đó, nghiên cứu "Thực trạng sử dụng ChatGPT trong luyện nói tiếng Anh của sinh viên năm thứ nhất, Đại học Kinh tế Quốc dân" được thực hiện nhằm đánh giá mức độ và hình thức sử dụng ChatGPT, phân tích những thuận lợi và khó khăn mà sinh viên gặp phải trong quá trình sử dụng ChatGPT đối với việc rèn luyện khả năng nói tiếng Anh của mình.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Thực trạng sử dụng ChatGPT trong luyện nói tiếng Anh

2.1.1. Tần suất và mục đích sử dụng

Bảng 1. Tần suất sử dụng ChatGPT

Tần suất	Tỷ lệ (%)
Hàng ngày	31,8
3-4 lần/tuần	42,6
1-2 lần/tuần	19,3
Hiếm khi	6,3

Kết quả khảo sát cho thấy, 31,8% sinh viên sử dụng ChatGPT hằng ngày và 42,6% sử dụng từ 3-4 lần/tuần. Như vậy, có tới 74,4% sinh viên sử dụng ChatGPT với tần suất tối thiểu 3 lần/tuần. Tần suất sử dụng cao phản ánh mức độ tiếp cận công nghệ của sinh viên và cho thấy ChatGPT đã trở thành một công cụ hỗ trợ học tập quen thuộc thay vì chỉ được sử dụng mang tính thử nghiệm. Điều này cũng chứng minh, sinh viên nhận thấy ChatGPT mang lại giá trị thực tiễn trong quá trình học tiếng Anh. Theo phỏng vấn sâu, nhiều sinh viên cho biết họ thường sử dụng ChatGPT trước mỗi buổi học nói hoặc trước các bài kiểm tra để luyện tập hội thoại, ôn tập từ vựng và xây dựng ý tưởng cho các chủ đề giao tiếp. Điều này góp phần giải thích vì sao tần suất sử dụng ChatGPT khá cao trong nhóm đối tượng khảo sát.

Bảng 2. Mục đích sử dụng ChatGPT

Mục đích	Tỷ lệ (%)
Luyện hội thoại	86,5
Mở rộng vốn từ	82,1
Luyện IELTS Speaking	74,9
Sửa ngữ pháp	70,8
Viết bài	65,4
Dịch thuật	62,3

Trong số các mục đích sử dụng, luyện hội thoại tiếng Anh là hoạt động phổ biến nhất với 86,5% sinh viên lựa chọn. Tiếp theo là mở rộng vốn từ vựng (82,1%), luyện IELTS Speaking (74,9%), sửa lỗi ngữ pháp (70,8%), hỗ trợ viết bài (65,4%) và dịch thuật (62,3%). Kết quả này cho thấy sinh viên không còn xem ChatGPT đơn thuần là một công cụ dịch thuật mà chủ yếu khai thác khả năng tương tác bằng ngôn ngữ tự nhiên để luyện tập giao tiếp. Điều này phản ánh sự thay đổi trong cách tiếp cận công nghệ của người học, từ việc sử dụng AI như một "công cụ tra cứu" sang vai trò "đối tác học tập" có khả năng phản hồi và tương tác theo thời gian thực. Đáng chú ý, tỷ lệ sinh viên sử dụng ChatGPT để luyện hội thoại cao hơn đáng kể so với mục đích dịch thuật. Điều này cho thấy nhu cầu cải thiện kỹ năng giao tiếp đang ngày càng được sinh viên quan tâm, đồng thời khẳng định tiềm năng của ChatGPT trong việc hỗ trợ phát triển kỹ năng nói tiếng Anh.

2.1.2. Đánh giá của sinh viên về hiệu quả sử dụng ChatGPT

2.1.2.1. Hiệu quả của ChatGPT trong luyện nói tiếng Anh

Sinh viên được yêu cầu đánh giá hiệu quả của ChatGPT theo thang Likert 5 mức.

Bảng 3. Hiệu quả đối với kỹ năng nói

Nội dung	Mean	SD
Nói trôi chảy hơn	4,32	0,71
Phản xạ nhanh hơn	4,35	0,69
Tăng vốn từ	4,48	0,63
Ngữ pháp chính xác hơn	4,27	0,74
Biết diễn đạt tự nhiên hơn	4,31	0,70
Phát âm tốt hơn	3,82	0,88

Kết quả khảo sát cho thấy, sinh viên đánh giá tích cực tác động của ChatGPT đối với hầu hết các thành tố của kỹ năng nói tiếng Anh. Điểm trung bình của các tiêu chí đều đạt trên 4,0, ngoại trừ tiêu chí "Cải thiện phát âm" (Mean = 3,82). Điều này cho thấy người học nhìn nhận ChatGPT là một công cụ hỗ trợ hiệu quả trong quá trình phát triển năng lực giao tiếp bằng tiếng Anh. Trong các tiêu chí được khảo sát, "Mở rộng vốn từ vựng" đạt điểm trung bình cao nhất (Mean = 4,48). Kết quả này phản ánh khả năng nổi bật của ChatGPT trong việc cung cấp từ vựng theo ngữ cảnh, gợi ý cách diễn đạt đa dạng và giải thích sự khác biệt giữa các cách dùng từ. Không giống các từ điển điện tử chỉ cung cấp nghĩa của từ, ChatGPT còn tạo ví dụ, hội thoại và tình huống sử dụng cụ thể, giúp người học hiểu sâu hơn về cách vận dụng từ vựng trong giao tiếp thực tế. Tiêu chí "Phản xạ giao tiếp nhanh hơn" (Mean = 4,35) và "Nói trôi chảy hơn" (Mean = 4,32) cũng được sinh viên đánh giá cao. Điều này cho thấy, việc thường xuyên luyện tập hội thoại với ChatGPT giúp người học giảm thời gian suy nghĩ khi trả lời, hình thành phản xạ sử dụng tiếng Anh và duy trì mạch hội thoại tốt hơn.

Khả năng tạo ra nhiều tình huống giao tiếp khác nhau của ChatGPT giúp sinh viên luyện tập đa dạng chủ đề, từ giao tiếp hằng ngày đến các tình huống học thuật hoặc phỏng vấn xin việc. Ngược lại, tiêu chí "Cải thiện phát âm" chỉ đạt mức trung bình. Đây là kết quả có thể dự đoán trước vì phần lớn sinh viên sử dụng ChatGPT dưới dạng văn bản hoặc chưa khai thác đầy đủ các tính năng thoại. Mặc dù các phiên bản ChatGPT mới đã hỗ trợ giao tiếp bằng giọng nói, việc đánh giá chính xác các yếu tố như trọng âm, ngữ điệu, nối âm hay âm cuối vẫn chưa thể thay thế hoàn toàn vai trò của giảng viên hoặc các phần mềm

chuyên biệt về nhận diện giọng nói. Nhìn chung, kết quả này cho thấy, ChatGPT phát huy hiệu quả mạnh nhất ở các thành tố liên quan đến độ lưu loát (fluency), vốn từ vựng (lexical resource) và khả năng diễn đạt, trong khi hiệu quả đối với phát âm (pronunciation) còn tương đối hạn chế. Kết quả này phù hợp với nhiều nghiên cứu quốc tế gần đây, trong đó ChatGPT được đánh giá là công cụ hữu ích để phát triển năng lực giao tiếp nhưng chưa thể thay thế các phương pháp luyện phát âm chuyên sâu.

2.1.2.2. Hiệu quả tăng sự tự tin khi giao tiếp

Bảng 4. Đánh giá sự tự tin

Tiêu chí	Mean
Ít sợ nói sai hơn trong lúc nói tiếng Anh	4,18
Tự tin giao tiếp hơn	4,39
Dám nói nhiều hơn	4,42
Sẵn sàng tham gia thảo luận	4,24
Không còn quá lo lắng khi nói tiếng Anh	4,15

Kết quả khảo sát cho thấy, các tiêu chí về sự tự tin đều đạt điểm trung bình từ 4,15 đến 4,42, với giá trị trung bình chung là 4,28. Điều này cho thấy, phần lớn sinh viên đồng ý rằng ChatGPT góp phần nâng cao sự tự tin khi sử dụng tiếng Anh trong giao tiếp.

Tiêu chí có điểm trung bình cao nhất là "Dám nói nhiều hơn" (Mean = 4,42), tiếp theo là "Tự tin giao tiếp hơn" (Mean = 4,39). Điều này phản ánh một trong những ưu điểm nổi bật của ChatGPT là tạo ra môi trường luyện tập không mang tính phán xét. Không giống giao tiếp trực tiếp với giáo viên hoặc bạn học, người học có thể thử nghiệm nhiều cách diễn đạt, mắc lỗi và sửa lỗi mà không lo bị đánh giá. Chính đặc điểm này góp phần làm giảm rào cản tâm lý - một trong những nguyên nhân phổ biến khiến sinh viên Việt Nam ngại sử dụng tiếng Anh.

Tuy nhiên, kết quả phỏng vấn cũng cho thấy một số sinh viên vẫn thiếu tự tin khi chuyển từ giao tiếp với AI sang giao tiếp với người thật. Điều này cho thấy ChatGPT giúp giảm lo lắng trong giai đoạn luyện tập, nhưng để phát triển đầy đủ năng lực giao tiếp, sinh viên vẫn cần được tham gia các hoạt động tương tác trực tiếp với giảng viên và bạn học.

2.1.2.3. Hiệu quả tăng cường động lực học tập

Bảng 5. Động lực học tập

Tiêu chí	Mean
Thích học kĩ năng nói hơn	4,41
Luyện nói nhiều hơn	4,36
Có hứng thú hơn trong hoạt động nói	4,44
Muốn khám phá thêm trong quá trình học	4,32
Duy trì việc học thường xuyên và lâu dài	4,29

Kết quả khảo sát cho thấy, điểm trung bình của các tiêu chí về động lực học tập đạt 4,36, phản ánh mức độ đồng thuận cao của sinh viên đối với vai trò của ChatGPT trong việc tạo hứng thú học tập.

Tiêu chí "Có hứng thú hơn khi luyện nói" đạt điểm trung bình cao nhất (Mean = 4,44). Điều này cho

thấy ChatGPT đã góp phần làm thay đổi cách tiếp cận của sinh viên đối với việc học nói tiếng Anh. Thay vì chỉ luyện tập theo giáo trình hoặc các bài hội thoại có sẵn, sinh viên có thể chủ động lựa chọn chủ đề yêu thích, yêu cầu ChatGPT đóng vai các nhân vật khác nhau hoặc mô phỏng những tình huống giao tiếp gần gũi với nhu cầu thực tế. Tính linh hoạt này làm cho quá trình luyện tập trở nên sinh động và hấp dẫn hơn.

2.1.2.4. Hiệu quả tăng khả năng tự học

Bảng 6. Khả năng tự học

Tiêu chí	Mean
Có thể học bất cứ lúc nào	4,71
Chủ động luyện nói	4,52
Tự sửa lỗi	4,33
Lập kế hoạch học tập	4,19
Theo dõi sự tiến bộ của bản thân	4,16

Khả năng tự học là nhóm tiêu chí có điểm trung bình cao nhất trong nghiên cứu (Mean = 4,38). Đặc biệt, tiêu chí "Có thể học bất cứ lúc nào" đạt điểm trung bình 4,71, cho thấy sinh viên đánh giá rất cao tính linh hoạt của ChatGPT.

Tuy nhiên, một số sinh viên cũng cho biết việc sử dụng ChatGPT hiệu quả đòi hỏi khả năng xây dựng câu lệnh (prompt) rõ ràng. Nếu không biết cách đặt yêu cầu, phản hồi của ChatGPT có thể chưa đáp ứng đúng mục tiêu học tập. Điều này cho thấy bên cạnh việc cung cấp công cụ AI, nhà trường và giảng viên cần hướng dẫn sinh viên kỹ năng khai thác AI một cách hiệu quả.

2.1.2. Những khó khăn đối với sinh viên khi sử dụng ChatGPT trong quá trình luyện nói tiếng Anh

Bảng 7. Những khó khăn của sinh viên khi sử dụng ChatGPT trong luyện nói tiếng Anh

Khó khăn	Tỷ lệ sinh viên lựa chọn (%)
ChatGPT chưa hỗ trợ sửa lỗi phát âm hiệu quả	72,0
Không biết cách viết prompt phù hợp	65,0
Không chắc chắn về độ chính xác của câu trả lời	58,0
Chưa biết khai thác hết các tính năng của ChatGPT	47,0
Gặp khó khăn về kết nối Internet hoặc thiết bị	18,0

Kết quả ở Bảng 7 cho thấy, khó khăn lớn nhất mà sinh viên gặp phải là ChatGPT chưa hỗ trợ hiệu quả việc sửa lỗi phát âm, với 72% người tham gia khảo sát lựa chọn. Đây là tỷ lệ cao nhất trong tất cả các nhóm khó khăn và phản ánh một hạn chế đáng kể của ChatGPT khi được sử dụng để phát triển kỹ năng nói.

Khó khăn đứng thứ hai là không biết cách xây dựng prompt phù hợp, với 65% sinh viên đồng ý. Điều này cho thấy, mặc dù ChatGPT có khả năng tạo ra các phản hồi linh hoạt, nhưng chất lượng phản hồi phụ thuộc đáng kể vào cách người học đặt câu hỏi hoặc đưa ra yêu cầu. Nhiều sinh viên cho biết, họ thường chỉ sử dụng những câu lệnh đơn giản như "Talk with me in English" hoặc "Correct my grammar", trong khi chưa biết cách thiết kế các prompt chi tiết để yêu cầu ChatGPT đóng vai người phỏng vấn IELTS, mô phỏng tình huống giao tiếp hoặc đưa ra phản hồi theo các tiêu chí cụ thể. Điều này làm giảm đáng kể hiệu quả khai thác công cụ.

Một khó khăn khác được 58% sinh viên đề cập là không chắc chắn về độ chính xác của câu trả lời. Mặc dù ChatGPT có khả năng tạo ra các phản hồi tự nhiên và mạch lạc, nhưng trong một số trường hợp, hệ thống vẫn có thể cung cấp thông tin chưa chính xác, sử dụng từ ngữ chưa phù hợp với ngữ cảnh hoặc đưa ra các cách diễn đạt chưa thật sự tự nhiên. Điều này khiến nhiều sinh viên có tâm lý kiểm tra lại thông tin thông qua giáo viên, từ điển hoặc các nguồn học liệu đáng tin cậy khác trước khi áp dụng vào bài nói.

3. Kết luận

Nghiên cứu đã đánh giá thực trạng sử dụng ChatGPT trong quá trình luyện nói tiếng Anh của sinh viên năm thứ nhất hệ Chất lượng cao tại Trường Đại học Kinh tế Quốc dân thông qua khảo sát 223 sinh viên kết hợp với phỏng vấn bán cấu trúc. Kết quả nghiên cứu cho thấy, ChatGPT đang được sử dụng khá phổ biến và trở thành một công cụ hỗ trợ học tập quen thuộc đối với sinh viên. Phần lớn sinh viên sử dụng ChatGPT với tần suất thường xuyên để luyện hội thoại, mở rộng vốn từ vựng, cải thiện cách diễn đạt và chuẩn bị cho các bài thi nói tiếng Anh. Bên cạnh đó, khảo sát cho thấy sinh viên đánh giá tích cực vai trò của ChatGPT trong việc nâng cao khả năng phản xạ ngôn ngữ, tăng sự tự tin khi giao tiếp, tạo động lực học tập và phát triển năng lực tự học. Những ưu điểm như khả năng phản hồi nhanh, tính linh hoạt và khả năng cá nhân hóa nội dung học tập đã giúp ChatGPT trở thành một công cụ hỗ trợ hiệu quả trong quá trình luyện nói tiếng Anh.

Bên cạnh những lợi ích đạt được, nghiên cứu cũng chỉ ra một số hạn chế trong quá trình sử dụng ChatGPT. Sinh viên gặp khó khăn trong việc xây dựng câu lệnh (prompt) phù hợp, chưa khai thác hết các tính năng của công cụ và còn băn khoăn về độ chính xác của một số phản hồi. Đặc biệt, ChatGPT chưa thể hỗ trợ hiệu quả việc sửa lỗi phát âm, ngữ điệu và các yếu tố giao tiếp phi ngôn ngữ. Vì vậy, ChatGPT nên được xem là công cụ hỗ trợ học tập, không thể thay thế hoàn toàn vai trò của giảng viên trong việc hướng dẫn và đánh giá kỹ năng nói ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Hoàng Sỹ Tương, Nguyễn Thị Mỹ Lộc & Nguyễn Thị Loan. (2025). Chuyển đổi số trong giáo dục. Hà Nội: Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông.
- Đặng Võ Em, Nguyễn Đăng Lê Phương & Nguyễn Thị Hồng. (2024). Thực trạng ứng dụng ChatGPT trong việc học tập, nghiên cứu của sinh viên Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh: Tạp chí Giáo dục.
- Đỗ Thị Thu Trang. (2025). Ứng dụng ChatGPT trong giáo dục đại học: Cơ hội, thách thức và một số khuyến nghị: Tạp chí Giáo dục.
- Phạm Thị Trúc Như. (2024). Nghiên cứu hiệu quả của việc luyện tập hội thoại tiếng Anh với ChatGPT trong việc cải thiện kỹ năng nói tiếng Anh của sinh viên không chuyên tại Trường Đại học Nguyễn Tất Thành: Tạp chí Khoa học và Công nghệ, Trường Đại học Nguyễn Tất Thành.
- Lo, C. K. (2023). What is the impact of ChatGPT on education? A rapid review of the literature. Education Sciences
- Trust, T., Whalen, J., & Mouza, C. (2023). ChatGPT: Challenges, opportunities, and implications for teacher education. Contemporary Issues in Technology and Teacher Education
- Jeon, J., & Lee, S. (2023). Large language models in education: A focus on the complementary relationship between human teachers and ChatGPT. Education and Information Technologies.